

INTEGRÁLT
JOGVÉDELMI
SZOLGÁLAT

ELLÁTOTTJOG

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK RENDSZERE

Szociális alapszolgáltatások I.

A szociális szolgáltatások rendszerét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény foglalja egységes keretbe, mely a szolgáltatásokat két alapvető kategóriába sorolja: szociális alapszolgáltatások, szakosított ellátások.

Falu- és tanyagondnoki szolgáltatás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

FALU- ÉS TANYAGONDNOKI SZOLGÁLTATÁS

Célja, hogy enyhítse a falvak, illetve a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányokat. Biztosítja a hozzájutást az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz. Segíti továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítését.

Falugondnoki szolgáltatás 1000 lakosnál kisebb településen, míg a tanyagondnoki szolgáltatás legalább 70 és legfeljebb 400 lakosságú külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyen működtethető.

FONTOS!

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás által ellátandó feladatokat minden esetben a fenntartó önkormányzat rendeletében részletesen meghatározzák, így a rendelkezésre álló szolgáltatásokról az adott települési önkormányzat tud felvilágosítást adni.

SZOCIÁLIS ÉTKEZTETÉS

Napi egyszeri alkalommal meleg ételről gondoskodik az önkormányzat a szociális rendeletben meghatározottak szerint azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére átmenetileg vagy tartósan nem képesek biztosítani az étkezést, különösen

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik,
- szenvedélybetegségeik, vagy
- hajléktalanságuk okán.

Az étkeztetés szolgáltatási formái

- a szociális konyha és
- a népkonyha.

FONTOS!

A szociális étkeztetés jogosultsági feltételeiről a települési önkormányzat tud felvilágosítást adni.

HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Az ellátott saját lakókörnyezetében veheti igénybe a szociális szolgáltatást, ezáltal biztosítva önálló életvitelének fenntartását. Házi segítségnyújtás keretei között biztosítja a szolgáltató az ellátottnak az egészségi állapotának megfelelő ápolást, gondozást, figyelemmel az ellátott életkorára, élethelyzetére és egészségi állapotára.

A házi segítségnyújtás keretében a házi segítségnyújtó gondoskodik:

- arról az idős személyről, akiről nem gondoskodnak, és aki saját erejéből önmagát ellátni képtelen,
- arról a személyről, aki saját erejéből betegségéből fakadóan, önmaga ellátására képes, de az életvitellel kapcsolatos tevékenységben segítséget igényel. pl. pszichiátriai beteg, fogyatékos személy, vagy szenvedélybeteg,
- arról az állapota miatt rászoruló személyről, aki bentlakásos intézményi elhelyezésre várakozik,
- arról a személyről, aki saját lakókörnyezetébe történő visszailleszkedéshez segítséget igényel rehabilitációt követően.

FONTOS!

A szociális rászorultságot a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében kell vizsgálni.

Milyen szolgáltatást tud nyújtani a házi segítségnyújtás?

A házi segítségnyújtás keretében **szociális segítséget vagy** – a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló – **személyi gondozást kell nyújtani.**

Szociális segítség magában foglalja:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
  - takarítás, mosás, vasalás, mosogatás,
- a háztartási tevékenységben való közreműködést,
  - bevásárlás,
  - segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében,
  - gyógyszer kiváltása,
  - víz bekészítése a lakásba,
  - tüzelő bekészítése, egyedi fűtés beindítása (*kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel*),
  - hóeltakarítást és síkosságmentesítést a lakás bejárata előtt,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás a fentiekén túl, az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását, valamint a **gondozási és ápolási feladatok elvégzését is magában foglalja.**

Személyi gondozás keretében vehető igénybe például:

- mentális támogatás, családdal való kapcsolattartás segítése,
- a személyi higiénében való segítségnyújtás,
- alapápolási feladatok például: mosdatás, fürdetés, öltöztetés, ágyazás, ágyneműcsere, hajápolás, száj-, protézisápolás, körömápolás, bőrápolás, vérnyomásmérés, vércukormérés gyógyszeradagolás, mozgatás ágyban, folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül),
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül.

A fenti esetekben a gondozó segítséget nyújt az ellátott részére az életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően a fizikai, mentális, szociális szükségletének biztosításában az ellátott saját lakókörnyezetében, úgy, hogy a rendelkezésre álló képességeit kihasználják, fenntartják, és fejlesztik.

A házi segítségnyújtás kölcsönös bizalmon alapul, az igényvevő magánéletének tiszteletben tartása mellett.

FONTOS!

Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet, melynek keretében meg kell állapítani azt, hogy az ellátást igénylő esetben szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt.

Gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható házi segítségnyújtás esetében, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését. Ha azonban az ellátott állapota indokolja, az intézményvezető döntése alapján elvégezhető a gondozási szükségletének vizsgálata.

JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉG NYÚJTÁS

Felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás **a saját otthonukban élő időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére.**

Az ellátás feltételei:

- egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatti rászorultság,
- az önálló életvitel,
- a segélyhívó készülék megfelelő használatára való képesség.

Szociális helyzetük miatt rászorultnak kell tekinteni a házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából

- az egyedül élő 65 év feletti személyeket,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személyeket, vagy
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve **súlyosan fogyatékos** vagy pszichiátriai beteg személyeket, ha egészségi állapotuk indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

FONTOS!

A súlyos fogyatékoságot, a pszichiátriai betegséget és az egészségi állapot miatti indokoltságot igazolni kell.

Hogyan működik a szolgáltatás?

Az ellátott **segélykérés céljából használja** a készüléket a segélyhívó gomb megnyomásával.

A jelzés a diszpécserközpontba érkezik. A diszpécserközpont azonnal értesíti az ügyeletes gondozót, aki a nap 24 órájában készenlétben van, és segélyhívás esetén haladéktalanul a helyszínre siet, felméri a segélyhívást kiváltó problémát és a megoldás érdekében azonnali intézkedést hoz. Alapápolási feladatokat végez, elsősegélyt nyújt, mentőt hív, megszünteti a segélyhívást kiváltó okot. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében szükség esetén biztosítani kell további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését is.

TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁS

Célja a **fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása**, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén életvitelük önállóságának megőrzése mellett.

Milyen szolgáltatást tud nyújtani a támogató szolgálat?

Az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutást biztosítja (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése).

- Az egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutáshoz személyi és eszközfeltételt biztosít.
- Nappali intézményekbe történő eljutást segíti, így a gyógypedagógiai segítségnyújtást, készségfejlesztést.
- A társadalmi beilleszkedés érdekében információval, tanácsadással, ügyintézéssel segíti a fogyatékos személyeket.
- Jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségét biztosítja.
- Háztartási segítséget nyújt a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan.
- Elősegíti a családi, közösségi, kulturális, és szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételt.
- Munkavállalást segítő szolgáltatásokat nyújt.

FONTOS! *Szociálisan rászorultnak minősül a súlyosan fogyatékos személy.*

Súlyosan fogyatékos a külön jogszabály szerinti fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy.

Vonatkozó jogszabályok

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Az Ön jogvédelmi képviselője:

Amennyiben további kérdése van, forduljon bizalommal a lakóhelye szerint illetékes ellátottjogi képviselőhöz! Az ellátottjogi képviselők elérhetősége a honlapunkon megtalálható.

 **INTEGRÁLT
JOGVÉDELMI
SZOLGÁLAT**

BELÜGYMINISZTERIUM

✉ 1365 Bp., Pf.: 646.

☎ +36-1/8969-000

Ingyenesen hívható zöld szám:

+36-80/620-055

@ ijsz@ijsz.bm.gov.hu

🌐 www.ijsz.hu

